

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu zebranego w sprawie i ujawnionego na rozprawie głównej materiału dowodowego Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. K. zamieszkiwała wraz z niepełnosprawnym synem przy ul. (...) w W..

Na mocy obowiązującej w okresie od 13.11.2012 r. do 12.02.2013 r. umowy o pracę na okres próbny D. K. była zatrudniona przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. (...) w miejscowości K.. Z tego tytułu w dniu 31.01.2013 r. wypłacono jej wynagrodzenie w kwocie 1.667,59 zł netto, a następnie w dniu 12.02.2013 r. wynagrodzenie w kwocie 1.453,97 zł netto.

Na mocy obowiązującej w okresie 17.06.2013 r. do 16.09.2013 r. umowy o pracę na okres próbny D. K. była zatrudniona przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. (...) w W.. Z tego tytułu osiągnęła wynagrodzenie w kwocie 1.136,33 zł netto z terminem płatności do 26.06.2013 r., 2.205,68 zł netto z terminem płatności do 29.07.2013 r., 2.205,68 zł netto z terminem płatności do 27.08.2013 r. oraz 902,24 zł netto zasiłku chorobowego z terminem płatności do 30.09.2013 r.

Ponadto po zakończeniu pracy w ww. firmach korzystała ze świadczeń z tytułu zasiłku chorobowego w kwotach:

- 2.727,44 zł netto – wypłacona w dniu 02.04.2013 r.;

- 1.521,13 zł netto – wypłacona w dniu 29.04.2013 r.;

- 1.416,19 zł. netto – wypłacona w dniu 27.05.2013 r.;

- 524,70 zł netto – wypłacona w dniu 13.06.2013 r.;

- 810,96 zł. netto – wypłacona w dniu 24.10.2013 r.;

- 927,24 zł. netto – wypłacona w dniu 28.10.2013 r.;

- 810,96 zł netto – wypłacona w dniu 06.11.2013 r.;

- 57,64 zł, netto – wypłacona w dniu 18.11.2013 r.;

- 1.738,20 zł netto – wypłacona w dniu 02.12.2013 r.;

- 1.911,12 zł netto – wypłacona w dniu 23.12.2013 r.;

- 1.795,84 zł netto – wypłacona w dniu 27.01.2014 r.;

- 1.621,84 zł netto – wypłacona w dniu 03.03.2014 r.;

oraz świadczeń z tytułu świadczenia rehabilitacyjnego:

- 1.889,63 zł. netto – wypłacona w dniu 24.03.2014 r.;

- 1.955,10 zł netto – wypłacona w dniu 24.04.2014 r.;

- 2.019,57 zł. netto – wypłacona w dniu 26.05.2014 r.;

- 1.628,90 zł. netto – wypłacona w dniu 23.06.2014 r.;

- 1.683,13 zł netto – wypłacona w dniu 24.07.2014 r.;

- 1.574,67 zł. netto – wypłacona w dniu 25.08.2014 r.;
- 108.46 zł netto – wypłacona w dniu 18.09.2014 r.;
- 1.628,90 zł. netto – wypłacona w dniu 25.09.2014 r.;
- 1.683,13 zł netto – wypłacona w dniu 27.10.2014 r.;
- 1.466,21 zł netto – wypłacona w dniu 20.11.2014 r.

Niemniej mimo uzyskiwania wskazanych powyżej dochodów, z uwagi na deklarowaną utrzymującą się w jej rodzinie trudną sytuację materialną w okresie od 2 stycznia 2013 r. do 18 grudnia 2014 r. często zwracała się do właściwego Ośrodka Pomocy (...) (dalej: (...)) D. U. (...) W. z wnioskami o udzielenie jej pomocy w postaci świadczeń socjalnych. W rezultacie, po rozpatrzeniu wniosków (...) wypłacał jej przelewem na konto kwoty zasiłków celowych, specjalnych zasiłków celowych oraz zasiłków z tytułu świadczenia pieniężnego w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”, które łącznie w tym okresie wyniosły 22.930,32 zł.

Takowa pomoc finansowa przyznawana była w drodze decyzji administracyjnych wydawanych w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej po spełnieniu przez wnioskodawcę określonych w ww. ustawie kryteriów, m. in. warunków dochodowych, które to ustalane były na podstawie wypełnianych przez wnioskodawcę oświadczeń o dochodach i stanie majątkowym.

Z uwagi na ubieganie się D. K. o wsparcie finansowe pracownicy (...), a wśród nich m. in. A. B., J. K. i J. M. (uprzednio T.) przeprowadzali w miejscu zamieszkania wnioskodawczynie rodzinne wywiady środowiskowe, podczas których wypełniane były przez wnioskodawczynię oświadczenia majątkowe. Każdorazowo, przed złożeniem oświadczenia, D. K. zostawała pouczona przez pracownika (...) o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Ponadto na formularzach, które D. K. wypełniała znajdowało oraz opatrzyła je własnoręcznym podpisem znajdowało się oświadczenie, iż jest świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oraz o obowiązku informowania Ośrodka pomocy (...) o każdej zmianie w sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczenia. Ponadto na oświadczeniach złożonych w dniach 2.01.2013 r., 24.05.2013 r., 29.04.2014 r., 25.08.2014 r., 6.02.2015 r. umieszczona była treść przepisu przewidującego odpowiedzialność karną za złożenie fałszywego oświadczenia. Jednakże nie bacząc na ciążącą na niej odpowiedzialność, a obierając za cel zapewnienie sobie od (...) świadczeń socjalnych D. K. postanowiła nie wykazywać pełnych rozmiarów otrzymywanych dochodów. Z tego względu złożyła oświadczenia o fałszywej treści, w których pominęła wynagrodzenie wypłacane jej przez firmy (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o., a także wypłacany jej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ww. zasiłki chorobowe i świadczenia rehabilitacyjnego. W ten sposób D. K. wprowadziła w błąd pracowników (...) wywołując u nich mylne wyobrażenie co do jej sytuacji majątkowej, które to miało istotny wpływ na kierunek rozstrzygnięcia składanych przez nią wniosków o przyznanie pomocy pieniężnej.

D. K. ma obecnie 43 lata, jest rozwódką posiadającą na utrzymaniu syna wieku 20 lat, który jest osobą niepełnosprawną, zdiagnozowano u niego zaburzenia rozwojowe ze spektrum autyzmu. Zdobyła wykształcenie średnie, z zawodu handlowiec. Obecnie jest bezrobotna i utrzymuje się z renty syna oraz zasiłków rodzinnych. Posiada samochód m-ki T. (...) z 2004 r. Była w przeszłości leczona psychiatrycznie z powodu nerwicy, lecz w czasie przypisanych jej czynów jest stan nie znośny, ani nie ograniczał jej zdolności do rozpoznawania znaczeniu czynu i pokierowania swoim postępowaniem.

D. K. nie była uprzednio karana sądownie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody:

częściowo wyjaśnienia oskarżonej D. K. (k. 43, 80, 99, 103-104, 215-217) oraz w pełni zeznania A. B. (uprzednio M.) (k. 30, 70, 241-242), J. K. (k. 92, 242-244) i J. M. (uprzednio T.) (k. 299-300, 307), zawiadomienia wraz z załącznikami

w postaci oświadczeń (k. 1-32), pisma (...) i zaświadczenia o dochodach (k. 34-36), opinii oraz uzupełniającej opinii sądowo-psychiatrycznej (k. 48-49, 62-63), dokumentacji medycznej (k. 59-60), pisma (...) (k. 105), kopii decyzji administracyjnych przyznających pomoc finansową (k. 106-181), danych o karalności (k. 54).

Na etapie postępowania przygotowawczego D. K. (k. 43, 80, 99, 103-104) nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu. W przedstawionej przez siebie relacji podała, że od 2000 r. korzysta z pomocy świadczonej przez (...) D. U. (...) W. przy ul. (...) w W.. Odnosząc się do przedstawionego jej zarzutu wyjaśniła, że treść formularzy zawierającej inkryminowane oświadczenia nie była dla niej w całości zrozumiała, jednakże żadna z pracownic (...) nie wytłumaczyła jej niejasnych określeń, takich jak „inne dochody”. Zamiast tego dyktowały jej co ma dokładnie napisać. Pod sądna zauważyła, że wypełniany przez nią formularz nie zawierał rubryki świadczenie rehabilitacyjne, ani chorobowe, a nie miała podstaw by przyjąć, że są to również źródła dochodu. Z kolei pod pojęciem stała praca rozumiała, że jest to „praca na stałe na umowę na czas nieokreślony, dłuższy niż 3 miesiące”. Wprawdzie przyznała, iż w rozpatrywanym okresie była kilkakrotnie zatrudniona na okres próby, lecz w rzeczywistości pracowała tylko przez około 3 tygodnie. W związku z powyższym pobierała zasiłek rehabilitacyjny, chorobowy i wynagrodzenie za pracę nie wiedząc, że są to dochody wymagające zgłoszenia. Co więcej D. K. podała, że nie była też świadoma grożącej jej w związku z przyjętą treścią złożonych oświadczeń odpowiedzialnością karną. Jak podniosła wprawdzie dopytywała pracownice (...) o oświadczenie dotyczące odpowiedzialności karnej, na co tamte miały zbyć ją odpowiedzią, że jest to nieistotne.

W dalszym toku postępowania, na etapie jurysdykcyjnym oskarżona D. K. (k. 215-217) konsekwentnie podtrzymała uprzednio złożone przez siebie wyjaśnienia oraz rozwinęła je, ponownie zaprzeczając swojemu sprawstwu co do zarzucanego jej czynu. Wedle udzielonych wyjaśnień w 2012 r. D. K. została zwolniona z pracy, a jej stan zdrowia zaczął się stopniowo pogorszać. W związku z tym pogorszeniu uległa też jej sytuacja finansowa, zwłaszcza że jedno źródło dochodu stanowiły wówczas alimenty na syna, które zobowiązany był mąż wypłacał bardzo nieregularnie. W 2013 została zatrudniona w przedsiębiorstwie zajmującym się sprzedażą urządzeń wielofunkcyjnych, lecz już po tygodniu jej stan zdrowia uniemożliwił dalszą pracę. W tym czasie przeszła na zwolnienie lekarskie, a następnie zaczęła pobierać z ZUS świadczenie rehabilitacyjne. Poza tym po okazaniu D. K. zaświadczenia o dochodach wystawionego przez (...) Sp. z o.o. zaprzeczyła ona okoliczności jakoby miała przepracować w tym przedsiębiorstwie 4 miesiące, wskazując iż w rzeczywistości współpraca ta trwała nie dłużej niż tydzień lub półtora. Po tym była na zwolnieniu chorobowym, a następnie otrzymywała zasiłek rehabilitacyjny.

Mimo powyższego D. K. pominęła w oświadczeniach składanych w (...) fakt otrzymywania powyższych świadczeń, gdyż nie dostrzegła w nim rubryki przewidzianej dla tego rodzaju dochodów. Dodatkowo uznała, że jej zatrudnienie również zasługuje na pominięcie, skoro było krótkotrwałe, a uzyskany z tego tytułu zarobek nie był w jej uznaniu istotny dla otrzymania zasiłku. Zastrzegła przy tym, że wszystkie pozostałe dochody, wynikające ze świadczenia alimentacyjnego na syna lub otrzymywane zasiłki zostały przez nią należycie wykazane.

Co więcej, oskarżona raz jeszcze podkreśliła, że nie miała wpływu na konkretną treść składanych przez nią oświadczeń, gdyż ta była dyktowana przez pracowników (...), które to zachowanie zarzuciła B. S. i J. T..

Przesłuchiwana podała, że korzysta z pomocy społecznej „od jakiegoś czasu” ale nie była zapoznana z zawartymi w składanych przez nią oświadczeniach pouczeniami o rygorze odpowiedzialności karnej. Pytała o obowiązujące przepisy pracowników (...), a nawet zwracała się do nich o wydanie jej kopii ustawy o pomocy społecznej, jednak obydwie jej prośby pozostały bez odpowiedzi. Dodatkowo oskarżona oświadczyła, że od 2012 r. zażywa silne leki antydepresyjne, w związku z czym nie do końca miała świadomość tego co podpisywała.

Sąd zważył, co następuje:

Wyjaśnienia oskarżonej wspólnie z pozostałymi dowodami ujawnionymi na rozprawie Sąd ocenił w oparciu o reguły art. 7 k.p.k., zgodnie z którymi Sąd ocenia dowody swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania, jak i wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego.

W przekonaniu Sądu wyjaśnienia oskarżonej D. K. zasługiwały na wiarę jedynie w ograniczonym zakresie, a mianowicie w takim w jakim wskazywała ona na okoliczności w sprawie bezsporne takie jak korzystanie z pomocy finansowej świadczonej przez Ośrodek Pomocy (...) D. U. (...) W., a także bezspornie ustalony na podstawie zawartej w aktach sprawy dokumentacji fakt pobierania świadczeń, które zostały w treści składanych przez nią oświadczeń o źródłach uzyskiwanego dochodu i jego wysokości pominięte.

W pozostałej części, istotnej dla ustaleń stanu faktycznego sprawy Sąd nie podzielił wyjaśnień oskarżonej, albowiem nie znajdują one oparcia w wiarygodnym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie. W pierwszej kolejności godzi się podnieść, iż naiwnym jawi się twierdzenie oskarżonej, że będąc wieloletnim beneficjentem świadczeń (...) nie posiadała wiedzy o rodzajowym zakresie dochodów podlegających ujawnieniu w wymaganych oświadczeniach o stanie majątkowym. Podobnie rzecz się tyczy rzekomej niewiedza o wiążącej ją odpowiedzialności z tytułu składania fałszywych oświadczeń. Trudno wszak wyobrazić sobie sytuację, w której osoba będąca zainteresowaną osiągnięciem wsparcia finansowego dedykowanego dla osób ubogich nie dokłada staranności by zapoznać się z warunkami od których uzależniony jest kierunek wydawanej w tym przedmiocie decyzji. Tym bardziej niewiedza ta jest odrealniona w obecnej tu sytuacji powtarzalności tego rodzaju wniosku na przestrzeni wielu lat. Warto też spostrzec, że jak wynika z zeznań pracownic (...) A. B., J. K. i J. M. wymagane oświadczenia były formułowane w ich obecności podczas przeprowadzanego wywiadu środowiskowego. Tym samym w przypadku zaistnienia wątpliwości oskarżona miała sposobność by od tych kobiet zasięgnąć potrzebnych informacji. Warto przy tym zwrócić również uwagę, iż wymyka się zdrowemu rozsądkowi przyjęcie, że pracownice (...) nie potrafiły, tudzież nie chciały D. K. objaśnić wątpliwych kwestii. Wszak ich obecność miała służyć między innymi właśnie udzieleniu takiej pomocy, a cel ten realizowały dopytując wnioskodawczynię o jej aktualną sytuację majątkową w różnych aspektach oraz wskazując, które z udzielonych informacji powinna ująć w formularzu. Nadto trudno dopatrzeć się okoliczności która miałaby skłonić pracownice (...) do wprowadzenia oskarżonej w błąd. Tyczy się to także pouczenia oskarżonej o wiążącej ją odpowiedzialności za składanie fałszywych oświadczeń. W końcu Sąd pragnie zauważyć, iż twierdzenie D. K. o jej rzekomym niezapoznaniu się z treścią art. 233 § 1 i 6 k.k. nie odpowiada zasadom prawidłowego rozumowania. Nie wystąpiła bowiem w sprawie żadna przesłanka przemawiająca za brakiem świadomości podpisywanych przez nią oświadczeń, które wszak zawierały w swojej treści stosowne pouczenie. Stanowisko to pozostaje również w zgodzie z wnioskami opiniujących o do niej biegłych psychiatrów którzy ocenili, że w czasie zarzucanego D. K. czynu miała ona zachowaną zdolność do rozpoznania znaczenia czynu oraz zdolność do pokierowania swoim postępowaniem, a poczytalność jej nie budziła wątpliwości. Prowadzi to do konkluzji, że składając własnoręczny podpis – co w toku całości postępowania nie było kwestionowane – swobodnie i świadomie składała oświadczenie woli wynikające z podpisywanego oświadczenia. Oskarżona była w pełni świadoma czynności, w których uczestniczyła, a fakt że wcześniej składała już podobne oświadczenia stanowi, iż również z doświadczenia znane jej było znaczenie przeprowadzonej z pracownikami (...) czynności.

Z tych względów Sąd potraktował znakomitą część twierdzeń oskarżonej jako przyjętą przez nią na potrzeby niniejszego postępowania linię obrony. Co prawda podsądna nie przeczyła przemilczeniu w składanych przez nią oświadczeniach części informacji o osiągniętych przez nią dochodach, jednakże przedstawiona przez nią interpretacja zaistniałych zdarzeń oraz rzekome realia w jakich miało dojść do wypełniania formularzy (...), a przede wszystkim przerzucanie winy za złożenie nieprawdziwych oświadczeń na pracowników (...) miały w przekonaniu D. K. prowadzić do uwolnienia jej od odpowiedzialności karnej. W ocenie Sądu była to jednak obrona nieudolna. Oskarżona nie przekonała Sądu do swoich racji, ponieważ udzielone przez nią wyjaśnienia były nieścisle i nielogiczne, a przede wszystkim nie znajdowały potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym.

Świadek A. B. (z d. M.) złożyła w sprawie zeznania (k. 30, 70, 241-242) w których podała, że prowadzenie sprawy D. K. zostało jej powierzone w 2014 r., w związku z czym w lutym tego roku po raz pierwszy odwiedziła klientkę w miejscu jej zamieszkania przy ul. (...) w W.. Świadek podała przy tym, iż tego rodzaju wizyty standardowo przeprowadzane są przez pracowników opieki społecznej na zasadzie wywiadu środowiskowego, w toku którego należy ustalić sytuację osobistą, dochodową, na rynku pracy, czy jest osobą bezrobotną z prawem do zasiłku, czy też bez niego. Dochód wykazywany w oświadczeniu, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zawsze obejmuje okres minionego

miesiąca. Tego rodzaju wizyty z udziałem D. K. przeprowadzała m. in. świadek. Jak wynika z depozycji A. B. to pokrzywdzona osobiście uzupełniła oświadczenia o swojej sytuacji rodzinnej i majątkowej, natomiast rola pracownika (...) ogranicza się do zadawaniu pytań by ułatwić sformułowanie wymaganych w formularzu informacji. Wprawdzie po otrzymaniu od rozmówcy odpowiedzi dotyczącej uzyskiwanych dochodów prosiła o wpisanie jej do oświadczenia, jednakże w zupełności wykluczyła ewentualność dyktowania przez pracownika konkretnych treści. Świadek podała, że informowała klientkę, iż rubryka odnosząca się do osiąganych dochodów traktuje o wszelkiego rodzaju dochodach. Co więcej na przedstawionym druku znajdowało się pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. A. B. podała też, że nie odczytywała D. K. na głos tego pouczenia. Była bowiem przekonana, że musi znać jego treść bowiem widniało na dokumentach, które – zważywszy na fakt korzystania przez nią z pomocy społecznej od 2001 r. – już wielokrotnie wypełniała w przeszłości. Sąd dał wiarę świadkowi albowiem brak było podstaw aby zakwestionować ich wiarygodność. Świadek szczerze podła, iż nie odczytywała oskarżonej pouczenia o odpowiedzialności za składanie fałszywych oświadczeń, jednak zgodnie z jej twierdzeniem, na uzupełnianych przez oskarżoną w obecności świadka formularzach (k. 4) znajduje się powyższe pouczenie wraz treścią art. 233 § 1 i 6 k.k., które B. K. osobiście podpisała.

Ostatecznie wypełniona dokumentacja została skonfrontowana z danym pochodzącymi z systemu (...), z którego rejestru wynikało, że w listopadzie 2014 r. D. K. zarejestrowała się w urzędzie pracy jako bezrobotna i nabyła z tego tytułu uprawnienie do zasiłku dla bezrobotnych. W następstwie tych ustaleń A. B. zwróciła się do ZUS, US i UP o udzielenie dalszych informacji, które poświadczyły że D. K. w określonych latach pracowała po 3 miesiące u 2 pracodawców. U każdego z nich miała przerwę w zatrudnieniu i w tym czasie pobierała zasiłek chorobowy, a następnie u drugiego z pracodawców po okresie pobierania zasiłku chorobowego pobierała świadczenie rehabilitacyjne.

Kiedy okoliczność składania nierzetelnych oświadczeń wyszła na jaw oskarżona wycofała wniosek o pomoc. Zdaniem świadka fakt pozyskania przez (...) informacji o jej dochodach wielce ją rozgniewał, w związku z czym złożyła pismo by ośrodek zaprzestał gromadzenia i przechowywania jej danych osobowych klientki, a ponadto złożyła skargę na działanie ośrodka polegające na pozyskiwaniu danych z ZUS i innych instytucji.

J. K. zeznała natomiast, że oskarżona była jej podopieczną w okresie od kwietnia 2012 r. do stycznia 2013 r. (k. 92, 242-244). Występując jako pracownik opieki społecznej świadek monitorowała jej działania, a w tym uczestnictwo w organizowanych przez (...) warsztatach oraz zawierała kontrakty socjalne. W związku ze złożonym przez D. K. wnioskiem o udzielenie pomocy finansowej, koniecznym było przeprowadzenie z nią wywiadu w miejscu zamieszkania celem ustalenia jej sytuacji materialnej. W trakcie takiej rozmowy pracownik (...) zadaje pytanie, zaś odpowiedzi na nie klient własnoręcznie zapisuje w oświadczeniu, które zawiera formułę o odpowiedzialności karnej. Świadek zauważyła przy tym, że ma w zwyczaju zawsze osobiście pouczać klienta o odpowiedzialności karnej, więc musiała i tym razem tak postąpić. Kwestionariusz wywiadu środowiskowego jest oddzielnym formularzem, który pracownik (...) samodzielnie wypełnia, a następnie klient podpisuje. Jak J. K. podała wnioski o udzielenie pomocy finansowej są rozpoznawane na podstawie kwestionariusza i oświadczeń klienta dotyczących poprzedniego miesiąca kalendarzowego. Dodatkowo wnioskujący bywają proszeni o przedstawienie zaświadczeń. W przypadku D. K. ostatnie zaświadczenie z urzędu pracy pochodziło z października 2012 r., a następnie takie zaświadczenia były pobierane od niej co 2 miesiące.

J. M. (uprzednio T.) w wyrażonych depozycjach (k. 299-300, 307) wskazała, że oskarżoną poznała podczas wykonywania pracy w ramach zatrudnienia przez (...). Wprawdzie z uwagi na upływ czasu nie potrafiła dokładnie przywołać przebiegu tej współpracy. Podała jednak, że co do zasady w związku z wnioskami o udzielenie pomocy finansowej przeprowadzane są wywiady środowiskowe, podczas których przyjmowane jest oświadczenie o stanie majątkowym weryfikowane poprzez rozmowę oraz przedstawioną przez klienta dokumentację. Rozpatrywane oświadczenia powinny być zawsze podpisywane samodzielnie przez klienta. W wyjątkowych sytuacjach kiedy występuje jakaś przeszkoda dopuszczalnym jest też by pracownik po odebraniu ustnego oświadczenia sporządził je pisemnie, a dopiero takie oświadczenie zostaje podpisane przez klienta. Wedle świadka czynnościom tym każdorazowo towarzyszy poinformowanie klienta o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań oraz podawania fałszywych informacji podczas składania oświadczenia. Jednocześnie podkreśliła, że prowadząc wywiad zawsze miała na uwadze by dokonać pouczenia. Co prawda J. M. podała, że nie pamięta dokładnie prowadzonych z

oskarżoną czynności ale jej zdaniem starała się informować rozmówcę czego dotyczą konkretne punkty oświadczenia, jak również informowała o obowiązku ujawnienia w formularzu wszystkich przychodów.

W ocenie Sądu depozycje uzyskane z przesłuchań świadków A. B., J. K. i J. M. należy przyjąć jako wewnętrznie spójne, logiczne oraz korespondujące z załączoną do akt dokumentacją pochodzącą z (...) D. U. (...) W., w tym pismach oświadczeń, zaświadczeniach o zarobkach i kopiach decyzji przyznających pomoc finansową. Tym samym zasługują na miano wiarygodnych i mogą stanowić podstawę dokonywania ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie. Warto zauważyć, że wszyscy wymienieni świadkowie są osobami obcymi dla oskarżonej i kontaktowali się z nią wyłącznie w związku z wykonywaniem swoich obowiązków pracowniczych, toteż nie sposób jest przypuszczać, aby ci pracownicy socjalni byli zainteresowani określonym rozstrzygnięciem tej sprawy. Wiarygodności świadków nie podważają także ich częściowe braki pamięciowe. Zrozumiałym jest że zważywszy na skutek upływu czasu oraz biorąc pod uwagę rutynowy charakter prowadzonych czynności, wspomnienia te mogły w pewnym zakresie stracić na wyrazistości.

Jak wynika ze zbiorczej analizy sporządzonych na rzecz przedmiotowej sprawy opinii sądowo-psychiatrycznej (k. 48-49) wraz z opinią sądowo-psychiatryczną uzupełniającą (k. 62-63) biegli na podstawie akt sprawy, dokumentacji medycznej oraz badania sądowo-psychiatrycznego rozpoznali u D. K. zaburzenia lękowo-depresyjne. Nie stwierdzono natomiast u niej choroby psychicznej, ani upośledzenia umysłowego. Zgodnie z opiniami biegłych stan poczytalności w momencie popełnienia zarzucanego D. K. czynu nie budził wątpliwości, gdyż jak stwierdzono – nie znosił on, ani nie ograniczał jej zdolności rozpoznawania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem, zaś aktualny stan psychiczny oskarżonej pozwala na jej udział w trwającym postępowaniu.

W uznaniu Sądu włączona w poczet materiału dowodowego opinia spełnia wymogi ekspertyzy biegłych, o których mowa w art. 200 § 2 k.p.k., jest ona również pełna, jasna i bezsprzeczna. Zarówno badanie, jak ekspertyza zostały wykonane przez uprawnionych biegłych, posiadających potrzebne wiadomości specjalne w sposób w pełni rzetelny i profesjonalny. W świetle powyższych konkluzji biegłych poczytalność oskarżonego w czasie dokonania czynu nie budzi wątpliwości.

Również dokumenty w postaci: zawiadomienia wraz z załącznikami w postaci oświadczeń (k. 1-32), pisma (...) i zaświadczenia o dochodach (k. 34-36), dokumentacji medycznej (k. 59-60), pisma (...) (k. 105), kopii decyzji przyznających pomoc finansową (k. 106-181) oraz danych o karalności (k. 54). Sąd ocenił jako rzetelne oraz stanowiące w pełni wiarygodny materiał dowodowy. Znane i udokumentowane było źródło powołanych dokumentów, pochodzących w głównej mierze z Ośrodka Pomocy (...) D. U. (...) W. i wytworzonych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Sąd nie widzi podstaw, aby odmówić powyżej powołanym dowodom waloru wiarygodności, bowiem nie były one kwestionowane przez żadną ze stron

Biorąc pod uwagę powyższy stan faktyczny, w świetle poczynionej oceny dowodów, w ocenie tutejszego Sądu Rejonowego nie ma wątpliwości, że oskarżona D. K., swoim zachowaniem wypełniła znamiona występku z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 233 § 1 i § 6 k.k. i z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

D. K. została oskarżona o to, że w dniach: 02.01.13r.; 13.03.13r.; 24.05.13r., 25.07.13r.; 20.09.13r.; 19.12.13: r., 24.02.14r.; 29.04.14r., 26.06.14r., 25.08.14r., 23.10.14r., 03.11.14r.", 18.12.14 r. w W. mieszkaniu nr (...) przy ul. (...) uprzedzona o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń , działając w celu realizacji z góry powziętego zamiaru oraz działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadzając w błąd pracowników (...) co do faktycznie uzyskiwanych dochodów, doprowadzając (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 22930,32 zł., złożyła nieprawdziwe oświadczenia dotyczące osiągnięcia dochodów w oświadczeniach dla Ośrodka Pomocy (...) D. U. sporządzanych w związku z wnioskowaniem o finansową pomoc socjalną w tym w szczególności:

1. w dniu 02.01.2013r. oświadczyła, że jedynymi posiadanymi dochodami są otrzymywane alimenty w kwocie - 400 zł oraz zasiłek rodzinny w kwocie - 106 zł, podczas gdy otrzymywała wynagrodzenie z tytułu wykonywanej pracy w kwocie 1667,59 zł. za okres 01.2013r.

2. w dniu 13.03.2013r. oświadczyła, że jedynymi posiadanymi dochodami są otrzymywane alimenty w kwocie - 400 zł. Oraz zasiłek rodzinny w kwocie -106 zł., podczas gdy otrzymywała wynagrodzenie z tytułu wykonywanej pracy w kwocie 1453,97 zł. za okres 02.2013r.

3. w dniu 24.05.2013r. oświadczyła, że jedynymi posiadanymi dochodami są otrzymane zasiłek rodzinny w kwocie - 106 zł zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł. w kwietniu wypłacony za trzy miesiące tj. łączna kwota 459 zł podczas gdy otrzymywała zasiłek chorobowy wypłacony w dniu 02.04.2013 r. w łącznej kwocie (...),44 netto i wypłacony w dniu 29.04.2013r. w łącznej kwocie 1521,13 zł netto;

4. w dniu 25.07.2013r. oświadczyła, że jedynymi posiadanymi dochodami są otrzymywane alimenty w kwocie - 500 zł. oraz zasiłek rodzinny w kwocie - 106 zł. oraz zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł, podczas gdy w dniu 26.06.13r. otrzymała wynagrodzenie z tytułu wykonywanej pracy za czerwiec 2013r. w kwocie 1.136,33 zł. netto, zasiłek chorobowy wypłacony w dniu 27.05.2013r. w kwocie 1416,19 zł. netto, zasiłek chorobowy wypłacony w dniu 13.06.2013r. w kwocie 524,70 zł netto;

5. w dniu 20.09.2013r. oświadczyła, że jedynymi posiadanymi dochodami są otrzymywane alimenty w kwocie -500 zł, zasiłek rodzinny w kwocie 106 zł oraz zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł, podczas gdy otrzymywała wynagrodzenie z tytułu wykonywanej pracy termin płatności 29.07.13 r. w kwocie 2.205,68 zł. netto, wynagrodzenie z tytułu wykonywanej pracy termin płatności 27.08.13r. w kwocie 2.205,68 zł netto;

6. w dniu 19.12.2013r. oświadczyła , że w okresie od 19.12.12r. do 19.12.13 r. nie uzyskała żadnego jednorazowego dochodu jak również pobiera zasiłek rodzinny w kwocie 106 zł, zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł, dodatek z tytułu rehabilitacji w kwocie 80 zł, oraz alimenty od komornika w kwocie 500 zł. podczas gdy termin płatności 30.09.13r. otrzymała wynagrodzenie chorobowe w kwocie 902,24 netto, zasiłek chorobowy wypłacony w dniu 24.10.2013r. w kwocie 810,96 zł. netto, zasiłek chorobowy wypłacony w dniu 28.10.2013r. w kwocie 927,24 zł. netto, zasiłek chorobowy wypłacony w dniu 06.11.2013r. w kwocie 810,96 zł netto, zasiłek chorobowy wypłacony w dniu 18.11.2013r. w kwocie 57,64 zł, netto zasiłek chorobowy wypłacony w dniu 02.12.2013r. w kwocie 1738,20 zł. Netto;

7. w dniu 24.02.2014r. oświadczyła, że pobiera zasiłek rodzinny w kwocie 106 zł, zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł, dodatek do zasiłku w kwocie 80 zł, alimenty w kwocie 500 zł. , podczas gdy otrzymywała zasiłek chorobowy wypłacony w dniu 23.12.2013r. w kwocie łącznej 1911,12 zł netto, zasiłek chorobowy wypłacony w dniu 27.01.2014r. w kwocie 1 795,84 zł netto;

8. w dniu 29.04.2014 r. oświadczyła, że pobiera zasiłek rodzinny w kwocie 106 zł, zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł, dodatek w kwocie 80 zł podczas gdy pobierała zasiłek chorobowy wypłacony w dniu 03.03.2014 r. w kwocie łącznej 1.621,84 zł netto, świadczenie rehabilitacyjne wypłacone w dniu 24.03.2014r. w kwocie 1889,63 zł. netto i świadczenie rehabilitacyjne wypłacone w dniu 24.04.2014r. w kwocie 1955,10 zł. Netto

9. w dniu 26.06.2014r. oświadczyła , że pobiera zasiłek rodzinny w kwocie 106 zł, zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł, dodatek w kwocie 80 podczas gdy pobierała świadczenie rehabilitacyjne wypłacone w dniu 26.05.2014 r. w kwocie 2019,57 zł. netto i świadczenie rehabilitacyjne wypłacone w dniu 23.06.2014r. w kwocie 1.628,90 zł. netto;

10. w dniu 25.08.2014r. oświadczyła , że pobiera zasiłek rodzinny w kwocie 115 zł, zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł, dodatek do zasiłku w kwocie 80 zł, ojciec przekazał synowi alimenty do ręki w kwocie' 300 zł, podczas gdy pobierała świadczenie rehabilitacyjne wypłacone w dniu 24.07.2014 r. w kwocie 1683,13 zł netto

11. w dniu 23.10.2014_r. oświadczyła, że pobiera zasiłek rodzinny w kwocie 115 zł., zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł, dodatek do zasiłku w kwocie 80 zł, ojciec przekazał synowi alimenty do ręki w kwocie 150 zł, podczas gdy pobierała świadczenie rehabilitacyjne wypłacone w dniu 25.08.2014 r. w kwocie 1574,67 zł. netto, wypłacone w dniu 18.09.2014r. 108.46 zł netto wypłacone w dniu 25.09.2014r. 1628,90 zł. netto

12. w dniu 3.11.2014r. oświadczyła, że pobiera zasiłek rodzinny w kwocie 115 zł, zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł, dodatek do zasiłku w kwocie 80 zł, że czeka na decyzję z urzędu dzielnicy na dodatek rehabilitacyjny i że ojciec nie przekazał żadnych alimentów, podczas gdy pobierała świadczenie rehabilitacyjne wypłacone w dniu 27.10.2014r. w kwocie 1.683,13 zł netto

13. w dniu 8.12.2014r. oświadczyła, że pobiera zasiłek rodzinny w kwocie 115zł. , zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł, dodatek do zasiłku w kwocie 80zł, że nie otrzymała żadnych pieniędzy - alimentów, podczas gdy pobierała świadczenie rehabilitacyjne wypłacone w dniu 20.11.2014 r.-w kwocie 1.466,21 zł netto

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 233 § 1 i § 6 k.k. i z art. 11 § 2 k.k.

Odpowiedzialności karnej z art. 286 § 1 k.k. podlega ten, kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego czynu.

Błędem w rozumieniu znamion tego przestępstwa jest niezgodność między obiektywną rzeczywistością o jej odbiciem w świadomości człowieka. Wprowadzenie w błąd oznacza zachowanie prowadzące do wywołania u danej osoby fałszywego odzwierciedlenia rzeczywistości w świadomości tej osoby. Wprowadzenie w błąd dotyczyć musi tzw. istotnych okoliczności danej sprawy, które mogą mieć wpływ na podjęcie przez oszukiwaną osobę określonej decyzji rozporządzenia mieniem. Innymi słowy działanie mające na celu wywołanie błędu, odnosić się musi do okoliczności powodującej, że rozporządzenie mieniem ma charakter niekorzystny („Kodeks karny – część szczególna”, K. Buchała, A. Zoll, Zakamycze 2000, t. III, s. 153-154). Wprowadzenie w błąd może przejawiać się w najrozmaitszych formach. Może polegać m.in. na złożeniu określonego oświadczenia. Także tutaj występujący w charakterze pokrzywdzonego (...) D. U. (...) W. został wprowadzony w błąd, poprzez stworzenie u pracowników (...) mylnego przekonania, że D. K. wypełnia kryteria dochodowe materializujące po jej stronie uprawnienie do udzielanych świadczeń pieniężnych.

Świadczenia pieniężne z których D. K. korzystała w ramach realizowanych przez (...) D. U. (...) W. programów pomocowych, udzielane były w drodze decyzji administracyjnej. Trzeba zaznaczyć, iż kierunek zapadłych decyzji podyktowany był ściśle określonymi kryteriami przewidzianymi w ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004 r. nr 64 poz. 593) oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r., poz. 823). Jak wynika z art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej beneficjentami świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej mogą być jedynie osoby spełniające wymienione w nim przesłanki, pośród których znalazło się m. in. kryterium dochodowe na osobę w rodzinie. Badanie tego kryterium następuje poprzez przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, w toku którego pracownik socjalny dokonuje ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby wnioskującej o udzielenie jej pomocy. Ostatecznie zaczerpnięte w tym trybie informacje zgodnie z art. 107 ust. 5 ustawo o pomocy społecznej zostają zawarte w spisywanym przez wnioskodawcę oświadczeniu o dochodach i stanie majątkowym. Tak też w niniejszej sprawie D. K. zmierzając do zasięgnięcia rzezonego świadczenia złożyła szereg oświadczeń, przy czym stan faktyczny z nich wynikający prezentował obraz sprzeczny z ustalonym stanem rzeczywistym.

Jak bowiem ustalono na podstawie zawartej pomiędzy D. K. a (...) Sp. z o.o. umowy o pracę na okres próbny od 13.11.2012 r. do 12.02.2013 r. oskarżona w dniu 31.01.2013 r. otrzymała wynagrodzenie za pracę w kwocie 1.667,59 zł netto, zaś w dniu 12.02.2013 r. w kwocie 1.453,97 zł netto (k. 35).

Podobna informacja płynie z pisma pochodzącego od (...) Sp. z o.o. (k. 36), zgodnie z którym na podstawie umowy na czas próby w okresie od 17.06.2013 r. do 16.09.2013 r. D. K. uzyskała wynagrodzenie w kwotach: 1.136,33 zł netto z terminem płatności do 26.06.2013 r., 2.205,68 zł netto z terminem płatności do 29.07.2013 r., 2.205,68 zł netto z terminem płatności do 27.08.2013 r. i 902,24 zł netto wynagrodzenia chorobowego z terminem płatności do 30.09.2013 r.

Co więcej, zgodnie z dokumentacją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (k. 34) w analizowanym okresie czasu wypłacone zostały D. K. następujące kwoty:

- 2.727,44 zł netto tytułem zasiłku chorobowego – wypłacona w dniu 02.04.2013 r.;
- 1.521,13 zł netto tytułem zasiłku chorobowego – wypłacona w dniu 29.04.2013 r.;
- 1.416,19 zł. netto tytułem zasiłku chorobowego – wypłacona w dniu 27.05.2013 r.;
- 524,70 zł netto tytułem zasiłku chorobowego – wypłacona w dniu 13.06.2013 r.;
- 810,96 zł. netto tytułem zasiłku chorobowego – wypłacona w dniu 24.10.2013r.;
- 927,24 zł. netto tytułem zasiłku chorobowego – wypłacona w dniu 28.10.2013 r.;
- 810,96 zł netto tytułem zasiłku chorobowego – wypłacona w dniu 06.11.2013 r.;
- 57,64 zł, netto tytułem zasiłku chorobowego – wypłacona w dniu 18.11.2013 r.;
- 1.738,20 zł netto tytułem zasiłku chorobowego – wypłacona w dniu 02.12.2013 r.;
- 1.911,12 zł netto tytułem zasiłku chorobowego – wypłacona w dniu 23.12.2013 r.;
- 1.795,84 zł netto tytułem zasiłku chorobowego – wypłacona w dniu 27.01.2014 r.;
- 1.621,84 zł netto tytułem zasiłku chorobowego – wypłacona w dniu 03.03.2014 r.;

oraz

- 1.889,63 zł. netto tytułem świadczenia rehabilitacyjnego – wypłacona w dniu 24.03.2014 r.;
- 1.955,10 zł netto tytułem świadczenia rehabilitacyjnego – wypłacona w dniu 24.04.2014 r.;
- 2.019,57 zł. netto tytułem świadczenia rehabilitacyjnego – wypłacona w dniu 26.05.2014 r.;
- 1.628,90 zł. netto tytułem świadczenia rehabilitacyjnego – wypłacona w dniu 23.06.2014 r.;
- 1.683,13 zł netto tytułem świadczenia rehabilitacyjnego – wypłacona w dniu 24.07.2014 r.;
- 1.574,67 zł. netto tytułem świadczenia rehabilitacyjnego – wypłacona w dniu 25.08.2014 r.;
- 108,46 zł netto tytułem świadczenia rehabilitacyjnego – wypłacona w dniu 18.09.2014r.;
- 1.628,90 zł. netto tytułem świadczenia rehabilitacyjnego – wypłacona w dniu 25.09.2014r.;
- 1.683,13 zł netto tytułem świadczenia rehabilitacyjnego – wypłacona w dniu 27.10.2014r.;
- 1.466,21 zł netto tytułem świadczenia rehabilitacyjnego – wypłacona w dniu 20.11.2014 r.

Wobec powyższego niewątpliwym jest, iż okoliczności które D. K. zataiła istotne dla ustalenia jej sytuacji majątkowej, a tym samym miały wpływ na rozstrzygnięcie składanych przez nią wniosków o przyznanie pomocy pieniężnej. Należy przy tym zauważyć, iż zdaniem Sądu wykluczonym jest przyjęcie, jakoby pominięcie w oświadczeniu tych okoliczności miało zaistnieć poza intencją bezprawnego osiągnięcia korzyści majątkowej. Co prawda, zgodzić się należy z oskarżoną, iż istotnie przedłożone jej przez pracownice (...) formularze nie zawierały expressis verbis rubryki przewidzianej dla opisu ewentualnych świadczeń rehabilitacyjnych, ani chorobowych, niemniej oczywistym jest że celem oświadczenia było ustalenie dochodu w pełnym rozmiarze. Warto zauważyć, że na części złożonych

przez oskarżoną formularzy widniało pouczenie zgodne z brzmieniem art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, iż wskazywany w nim dochód rodziny dotyczy wszystkich przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, pomniejszone o miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz społeczne i kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób. Ponadto jedynie art. 8 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej przewiduje wykluczenie enumeratywnie wyliczonych przychodów poza zakres pojęciowy dochodu w rozumieniu ust. 3. Oczywistym jest zatem, że zarówno pominięte świadczenia rehabilitacyjne, jak i zasiłki chorobowe winny były zostać przez nią w oświadczeniu uwzględnione, o czym D. K. była informowana przez pracownice (...), które tłumaczyły konieczność ujawnienia wszelkich rodzajów dochodów. Tym bardziej wymyka się zdrowemu rozsądkowi przyjęcie wiarygodności twierdzenia podsądnej o jej przekonaniu, że dwukrotne zatrudnienie jej na podstawie umów na okres próbny, ze względu na swoją krótkotrwałość nie stanowiło źródła dochodu wymagającego zgłoszenia. Zwłaszcza, że w oświadczeniu z dnia 29.04.2014 r. podała swoje plany starania się w przyszłości o rentę socjalną dla syna (k. 14v), w oświadczeniu z dnia 20.09.2013 r. poinformowała o złożonym wniosku o świadczenie rodzinne (k. 18v), w oświadczeniu z dnia 13.03.2013 r. zawiadomiła o zamiarze starania się o zasiłek pielęgnacyjny wynikający ze zdiagnozowanego u syna stanu zaburzenia rozwojowego (k. 22v) oraz wielokrotnie dawała wyraz swoim staraniom o zdobycie pracę. Toteż trudno sobie wyobrazić, by faktycznie D. K. bagatelizowała wagę otrzymywanych świadczeń, podczas gdy jednocześnie uznawała za warte wspomnienia te świadczenia o charakterze ewentualnym przyszłym i niepewnym.

Niekorzystne rozporządzenie mieniem jako znamię strony przedmiotowej typu czynu zabronionego, określonego w art. 286 § 1 k.k. jest to taki stan, który z punktu widzenia aktualnej sytuacji majątkowej (tj. istniejącego w chwili wykonywania czynności prawnej, czy innej czynności faktycznej), powstałej w wyniku podjętych przez pokrzywdzonego czynności, powoduje negatywne konsekwencje w szeroko pojętej sferze majątkowej pokrzywdzonego. Pokrzywdzonym może być zarówno osoba fizyczna, osoba prawna, jak i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej. Jak słusznie zauważa się w piśmiennictwie prawniczym, kryterium, w oparciu o które należy ustalać realizację znamienia „niekorzystności”, odnosi się do podmiotu, dotkniętego tym stanem, a więc pokrzywdzonego (szerzej: A. P., Niekorzystne rozporządzenie mieniem jako znamię oszustwa z art. 286 § 1 k.k., Prok. i Pr. 10/2005, s. 78 i n.). Na tle niniejszej sprawy kwestią niewątpliwą jest, że z punktu widzenia interesów majątkowych, można z całą odpowiedzialnością ustalić, że Ośrodek Pomocy (...) D. U. (...) W. został doprowadzony do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w łącznej kwocie 22.930,32 zł. Instytucja ta realizując wyznaczone jej ustawowo cele na podstawie wydanych decyzji administracyjnych przyznała D. K. szereg świadczeń pieniężnych, nie zdając sobie sprawy, iż wnioskodawczyni zataiła okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie sprawy w zakresie przyznania oraz wysokości udzielonej pomocy.

Z kolei przestępstwo z art. 233 § 1 k.k. polega na tym, że sprawca, składający zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub innym prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje fałszywie. Sprawca może dopuścić się tego przestępstwa przez działanie (zeznanie nieprawdy) lub zaniechanie (zatajenie prawdy). Wypada też pamiętać iż czyn penalizowany treścią art. 233 § 1 i 6 k.k. jest przestępstwem formalnym, a zatem dokonany w momencie zatajenia przez składającego oświadczenie prawdy. Zeznania, opinie, tłumaczenie lub oświadczenie są fałszywe w rozumieniu art. 233 k.k., jeżeli są fałszywe obiektywnie (niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy) i subiektywnie (sprawca ma świadomość ich nieprawdziwości lub przewiduje taką możliwość i godzi się na to). Zgodnie z art. 233 § 2 k.k. sprawca może ponosić odpowiedzialność karną za złożenie fałszywych zeznań tylko wtedy, gdy przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności za fałszywe zeznanie. Przepis art. 233 § 6 k.k. analogicznie do złożenia fałszywych zeznań traktuje złożenie fałszywego oświadczenia, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej. Osoba składająca fałszywe oświadczenie, w przypadku gdy przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej, podlega karze przewidzianej w art. 233 § 1 k.k., jeżeli został spełniony warunek określony w art. 233 § 2 k.k.

Jednym z przepisów, który przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej jest art. 107 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z tym przepisem pracownik socjalny przeprowadzający

rodzinny wywiad środowiskowy może domagać się od osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc złożenia oświadczenia o dochodach i stanie majątkowym. Odmowa złożenia oświadczenia jest podstawą wydania decyzji o odmowie przyznania świadczenia.

Przepis art. 107 ust. 5c w/w ustawy stanowi natomiast, że do m.in. oświadczeń o stanie majątkowym (ust. 5b pkt 20), stosuje się odpowiednio art. 57 ust. 3c, zgodnie z którym oświadczenia te składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”.

W ocenie Sądu zgromadzone w sprawie zasób materiału dowodowego nie pozostawia wątpliwości, że D. K. w trakcie składania w toku postępowania o przyznanie pomocy socjalnej datowanych na 02.01.13r.; 13.03.13r.; 24.05.13r., 25.07.13r.; 20.09.13r.; 19.12.13: r., 24.02.14r.; 29.04.14r., 26.06.14r., 25.08.14r., 23.10.14r., 03.11.14r.", 18.12.14 r. oświadczeń w trybie art. 107 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej złożyła nieprawdziwe informacje dotyczące osiągniętych dochodów. Podczas wypełniania oświadczenia o swoim stanie majątkowym oskarżona zataiła zarówno przed przeprowadzającymi z nią wywiad środowiskowy pracownikami (...), jak i – co najważniejsze – w sporządzanym oświadczeniu fakt pobierania wynagrodzenia za wykonywaną pracę, zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego.

Przede wszystkim nie ulega wątpliwości, iż oskarżona formułując oświadczenia o swoim stanie majątkowym podlegała rygorowi odpowiedzialności za składanie fałszywych oświadczeń. Po pierwsze takowy stan rzeczy należy wywieść z depozycji udzielonych przez A. B., J. K. i J. M.. W świetle ich zeznań pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań oraz podawanie fałszywych informacji podczas składania oświadczenia, stanowiło rutynowo przeprowadzaną przez nie czynność, toteż brak jest podstaw przemawiających za tym, że wobec oskarżonej którykolwiek pracownik zachowywał się inaczej. Warto spostrzec, iż przedkładane przez oskarżoną formularze oświadczeń zawierały w swojej treści pouczenie o materii 233 § 1 i 6 k.k.. Ponadto zgodnie z dyspozycją art. 57 ust. 3c zd. 2 ustawy o pomocy społecznej wkomponowana w nie została również klauzula zastępująca pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, pod którym D. K. złożyła własnoręcznie podpis świadczący, iż zapoznała się z nią i przyjmuje do wiadomości. Wobec powyższego, a także zważywszy na fakt, że oskarżona jest osobą dorosłą i – jak wynika z opinii biegłych – w pełni poczytalną, należy wskazać, że podsądna z pewnością zdawała sobie sprawę z przestępnego charakteru popełnionego czynu. Nie usprawiedliwia jej ponadto żadna szczególna czy anormalna sytuacja, dotychczas funkcjonowała w społeczeństwie w sposób prawidłowy, ma udokumentowany staż pracy, toteż można było od niej oczekiwać zachowania zgodnego z prawem.

W świetle wskazań wiedzy oraz logicznego rozumowania bezspornym jest, iż ustalone postępowanie D. K. od początku nakierowane było na osiągnięcie korzyści majątkowej w postaci wypłacanych jej świadczeń pieniężnych, a zarazem doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez (...) D. U. (...) W.. Zamierzony cel oskarżona osiągnęła poprzez działania sukcesywne, załączając do wniosków o udzielenie jej świadczenia z pomocy społecznej, oświadczeń o stanie majątkowym, które prezentowały stan niezgodny ze stanem rzeczywistym. W ocenie Sądu, wyniki postępowania dowodowego w niniejszej sprawie przemawia za przyjęciem, że D. K. wszelkie ustalone okoliczności stanu faktycznego obejmowała zamiarem popełnienia czynu zabronionego przewidziane w art. 286 § 1 k.k., zarówno jak w art. 233 § 1 i 6 k.k.

Jednocześnie Sąd mając na uwadze wnioski pochodzące z ustaleń poczynionych w toku przeprowadzonego postępowania dowodowego, przyjmując koncepcję czynu ciągłego postanowił zmienić opis czynu zabronionego, ustalając, iż D. K. dopuściła się czynu w okresie od 2 stycznia 2013 r. do 18 grudnia 2014 r. w krótkich odstępach czasu, w związku z czym Sądu uzupełnił przyjętą przez oskarżyciela publicznego kwalifikację prawną czynu o art. 12 k.k.

Zgodnie z art. 12 k. k. in principio, dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, uważa się za jeden czyn zabroniony. Zasadniczo należy zauważyć, iż przyjęcie klasyfikacji analizowanego przestępstwa jako czynu ciągłego zostało już uwzględnione w opisie czynu wskazującym na „działanie w

z góry powziętym zamiarze”, przy czym z niewiadomych przyczyn została pominięta okoliczność działania „w krótkich odstępach czasu”.

Zastosowanie w przedmiotowej sprawie konstrukcji czynu ciągłego znajduje uznanie w podzielonym przez tutejszy Sąd poglądzie prezentowanym przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie II AKa 39/15, gdzie stwierdzono, że „jednoczynowa koncepcja czynu ciągłego z art. 12 k.k., zakładająca wymóg "wykonania z góry powziętego zamiaru" zakłada również taki przypadek, gdy sprawca (sprawcy) obejmują zamiarem chociaż w ogólnych zarysach wykonanie czynności składających się na wielość zachowań. Całkowicie praktyczne jest w tym względzie stanowisko, że sprawca nie musi przewidywać ilości zdarzeń, ale zakładać podejmowanie ich sukcesywnie, w krótkich odstępach czasu, korzystając z każdej nadarżającej się okazji” (LEX nr 1730143). W tym samym duchu wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie II AKa 2/15, gdzie wyjaśnił, że „zachowania podjęte w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, o którym mowa w art. 12 k.k., to działania w zamiarze obejmującym całość akcji przestępczej w takim znaczeniu, że sprawca wyraża gotowość do wykorzystania powtarżającej się sposobności do popełnienia przestępstwa i tę sposobność wykorzystuje. Wystarczającym przy tym jest, gdy sprawca obejmuje zamiarem, chociaż w ogólnych zarysach, wykonanie czynności składających się na czyn ciągły, zakładając podejmowanie ich sukcesywnie, w krótkich odstępach czasu, korzystając z każdej nadarżającej się ku temu okazji” (LEX nr 1711708). W niniejszej sprawie należałoby uznać za nielogiczne założenie, że D. K. każdorazowo kierowała swoim postępowaniem w wykonaniu z góry zaplanowanych czynności, co do każdorazowego wyłudzenia świadczeń socjalnych. Niemniej zasadnym jest przyjęcie że oskarżona powzięła zamiar zasadzający się na dokonaniu takowego czynu w bliżej nieokreślonej liczbie uzależnionej od sprzyjających okoliczności i nadarżających się okazji. W uznaniu Sądu wielokrotnie powielane zachowanie na przestrzeni od 2 stycznia 2013 r. do 18 grudnia 2014 r. oskarżonej stanowi, iż zasadnym jest przyjęcie działania w ramach jednego zamiaru, nie zaś dzielenie czynu na kilka, co pozostawałoby w sprzeczności z poczuciem sprawiedliwości i nie oddawałoby w pełni szkodliwości społecznej takiego zachowania.

Reasumując w niniejszej sprawie zasadnym jest przyjęcie, iż oskarżona D. K. swoim zachowaniem wyczerpała pełen zakres znamion zarówno czynu z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 233 § 1 i 6 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Przy wymiarze kary sąd kierował się dyrektywami z art. 53 k.k.

Sąd wnikliwie analizował zarówno elementy przedmiotowe jak i podmiotowe zarzucanego oskarżonemu czynu, bacząc, aby wymiar orzeczonej kary spełnił poczucie społecznej sprawiedliwości kary, był adekwatny do stopnia winy oskarżonego oraz społecznej szkodliwości zarzuconych jej czynów, a także, aby orzeczona kara spełniła cele zapobiegawcze i wychowawcze.

W ocenie Sądu obydwu popełnionych przez D. K. czynom zabronionym należało przypisać znaczny stopień winy. Występek art. 286 § 1 k.k. co wynika z samej natury tego czynu należy do kategorii przestępstw umyślnych. Ponadto jak zostało powyżej omówione oskarżona działała z zamiarem bezpośrednim, umyślnie podając w oświadczeniu o stanie majątkowym zaniżony dochód obierając sobie za cel osiągnięcie świadczeń pieniężnych (...). W chwili czynu oskarżona była osobą dojrzałą i nie zachodziła żadna z okoliczności wyłączających jej winę, czy też bezprawność czynu.

Z kolei poddając ocenie parametr społecznej szkodliwości czynów Sąd stwierdził, iż ten również uplasował się na poziomie znacznym. D. K. doskonale zdając sobie sprawę z grożącej jej odpowiedzialności z art. 286 § 1 k.k., jak i art. 233 § 1 i 6 k.k., świadomie wprowadziła w błąd pracowników (...), co do osiągniętych składników majątku i w ten sposób złożyła fałszywe oświadczenia, przez co uzyskała nienależne jej świadczenie. Z uwagi na ograniczone środki, jakimi dysponuje pomoc społeczna, niezwykle ważne jest, aby trafiały one do osób, które takowego wsparcia ze środków publicznych wymagają najbardziej. Aby tak się stało, osoby zainteresowane składają oświadczenia o swym stanie majątkowym, a podanie w nich informacji niezgodnych z rzeczywistością jest przez ustawodawcę traktowane podobnie jak składanie fałszywych zeznań w postępowaniu karnym. Należy zauważyć, że często ww. oświadczenia są jedynym środkiem dowodowym w ustaleniu osób uprawnionych do skorzystania z pomocy społecznej niemniej jednak nie jest to dokument o szczególnie wysokiej randze w odniesieniu do innych dokumentów. Dodatkowo o podwyższonej społecznej szkodliwości czynów świadczy okoliczność wieloczynowego nadużycia zaufania (...)

pokładanego w formułowanych przez D. K. oświadczeniach majątkowych oraz fakt bezprawnie uzyskanego przez oskarżoną świadczenia społecznego, którego wciąż nie zwróciła.

Okolicznościami obciążającymi w stosunku do oskarżonej były działanie w celu osiągnięcia bezprawnej korzyści majątkowej, a także fakt że oskarżona nie zadośćuczyniła wyrządzonej szkodzie. Co do okoliczności łagodzących Sąd przyjął jej uprzednią niekaralność

Nadto orzekając o karze Sąd wziął pod uwagę ogólną dyrektywę wynikającą z treści art. 4 § 1 k.k., iż jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy. Sąd zdecydował się zastosować wobec oskarżonej ustawę karną w kształcie obowiązującym w dacie popełnienia czynu, uznając, iż poprzednio obowiązująca wersja kodeksu karnego, tj. w zakresie sankcji przewidzianej dla czynu z art. 233 § 1 k.k., zawierała unormowania względniejsze dla oskarżonej. W aktualnym stanie prawnym występki stypizowane w tym przepisie zagrożony jest karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8, podczas gdy ustawa karna obowiązująca w dacie popełnienia tego przestępstwa przewidywała karę pozbawienia wolności do lat 3.

Wobec ujawnionych wyżej okoliczności, jak również mając na uwadze treść wyrażonej w art. 58 k.k. zasady priorytetu kar nieizolacyjnych, a także fakt, że na gruncie tejsze sprawy zrealizowane zostały przesłanki z art. 37a k.k., Sąd wymierzył D. K. karę 10 (dziesięciu) miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne we wskazanym w wyroku wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym. Wymierzenie kary surowszego rodzaju, zdaniem Sądu, byłoby niepotrzebnym jej obostrzeniem, sprzecznym z podstawowymi celami kary i nie wskazane z punktu jej społecznego oddziaływania. W przekonaniu Sądu, wymierzona kara jest adekwatna zarówno do stopnia winy, jak też stopnia społecznej szkodliwości czynu oskarżonej, a także spełni cele prewencji ogólnej i szczególnej. Orzeczona w tym rozmiarze kara powinna przekonać oskarżoną i ogół społeczeństwa, że popełnianie przestępstw nie jest opłacalne i zamiast spodziewanych korzyści przynosi dolegliwość karną.

Rozstrzygając w przedmiocie kosztów postępowania, Sąd na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. i art. 627 k.p.k. obciążył nimi D. K. w całości, zasądzając od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 868,72 (ośmiuset sześćdziesięciu ośmiu 72/100) zł tytułem kosztów sądowych, a w tym opłatę w wysokości 180 (stu osiemdziesięciu) zł. W ocenie Sądu brak jest podstaw do zwolnienia oskarżonej z obowiązku ich ponoszenia.

Z powyższych względów sąd orzekł jak w wyroku.